

SEMINARSKA NALOGA

V OKVIRU PROROGAMA TURISTIČNI VODNIK TURISTIČNEGA OBMOČJA BELA KRAJINA

GRAD KRUPA

in

AirBnB DOŽIVETJA

Udeleženec/ka izobraževanja:

Annah Aliza Konig

Kraj in datum: Semič, 13.7.2020

Kazalo

Uvod.....	3
Splošno o gradovih.....	4
Grad Krupa.....	4
Lastništvo.....	5
Gospodstvo gradu Krupa.....	5
Konec gradu Krupa.....	6
Krupa in Semič.....	6

Introduction.....	Napaka! Zaznamek ni definiran.
General about castles	8
Krupa castle.....	8
Ownership.....	9
Krupa's lordship.....	9
The end of Krupa castle.....	10
Krupa and Semič	10

II. Del

AirBnB doživetja

Uvod.....	11
Osebna izkušnja.....	11
»Klasično« turistično vodenje.....	12
Jaz, ti; nov turistični produkt.....	13
Osebni vodič.....	14
Slike gradu.....	15
Viri.....	16

Uvod

V tem seminarskem delu se bom osredotočila na eno od zapuščin, vpisanih v register kulturne dediščine Slovenije: Grad Krupa. Ni veliko ostankov gradu, ki je bil po navedbah virov zgrajen v 14. stoletju, vendar pa ga je vredno raziskati in omeniti, saj je šlo za enega najlepših gradov Bele krajine. Imel pa je tudi kar nekaj vpliva na družbo tistega časa.

Splošno o gradovih

Gradovi so vrsta stavbe, obdana z zavesno steno oziroma obzidjem. Načeloma velja, da so bili v zasebni lasti graščakov ali plemičev. Razlikujejo se od palače, ki ni utrjena, in od trdnjave, ki ni bila vedno bivališče kraljevine ali plemstva. Čeprav je njihov vojaški izvor pogosto poudarjen v grajskih študijah, so strukture služile tudi kot središče uprave in simboli moči. Mestni gradovi so bili uporabljeni za nadzor lokalnega prebivalstva in pomembnih potovalnih poti, podeželski gradovi pa so bili pogosto postavljeni v bližino virov, ki so bili sestavni del življenja v skupnosti, kot so mlini, rodovitna zemlja ali vodni viri. Plemiči so gradili gradove, da bi nadzirali območje, ki jih obdaja, in bili tako ofenzivni kot obrambni objekti. Zgodnji evropski gradovi izvirajo iz 9. in 10. stoletja. Mnogi so bili prvotno zgrajeni iz zemlje in lesa, ki jih je kasneje nadomestil kamen. Zidali so naravne obrambe in niso imeli posebnosti, kot so stolpi in puščice. Konec 12. in 13. stoletja se je pojavil poseben dostop do obrambe gradu. Zaradi novih tehnik za obvladovanje izboljšane načina bojevanja so ob uvedbi smodnika gradovi počasi postali neprimerni in neugodni kraji za življenje, kar je vodilo v zmanjšanje interesa do gradov.

Grad Krupa

Grad Krupa je Valvasor opisal kot čudovito petkotno stavbo, ki je imela trdne zidove in na vogalih štiri mogočne stolpe ter velik in visok stolp znotraj zasnove. Stal je na robu istoimenskega kraja v okljuku istoimenske reke. Bil pa je tudi zavarovan z obrambnim jarkom. Večkrat se je izkazal in hrabro odbil turške napade. Glede same stavbe lahko omenimo, da so bili vsi trakti enonadstropni. Gradivo pa ponuja tudi podrobnost, da je bila celotna zgradba kljub neravnemu terenu višinsko bolj ali manj izenačena. Od celotne podobe je izstopal le mogočen okrogel sredinski stolp.

Piše še, da sta bila severni ter severozahodni trakt podkletena, zahodni pa je imel še pomol. Do vhoda je prek zasutega kanala vodil lesen mostič.

V prvi polovici 18. stoletja so zasnovo gradu temeljito prezidali. Postal je bolj četverkotne oblike, mogočen srednji stolp pa je izginil. Dvorišče so opremili z nadstropnimi arkadami.

V desnem stolpu v zavoju stare ceste proti Gradcu naj bi bila v kleti utrjena temnica, z gradu pa naj bi bil speljan poldrugi kilometer dolg podzemeljski rov v Log z izhodom v globoki dragi Bezgovici. Slednje v obsežnejši razpravi piše zgodovinar Ivan Simonič.

V času protestantizma je bila v enem od grajskih stolpov urejena kapela sv. Antona Padovanskega, s čimer je grad v času protestantizma nudil gostoljubje slovenskim in hrvaškim predikantom, ki so v omenjeni kapeli opravljali bogoslužje.

Lastništvo gradu Krupa

Grad se prvič omenja šele leta 1427 kot castrum Cruppa, vendar pa naj bi po mnenju nekaterih obstajal že vsaj v 14. stoletju. Valvasor navaja, da naj bi takrat grad posedovala Ana Ortenburška, grofica s Krupe, ustanoviteljica avguštinskega samostana v Ljubljani. Grad je tekom stoletij zamenjal kar nekaj lastnikov. Najpomembnejši posestniki pa naj bi bili Purgstalli, ki so bili gospodarji Krupe več kot dve stoletji.

Med njimi velja omeniti razbojniškega leta 1672 umrlega Karla Vajkarda, ki je rad preizkušal vrlino na bojnem polju in je zato vzbudil Valvazorjevevo občudovanje. Udeležil se je številnih spopadov s Turki in dosegel čast praproščaka. Skupaj z nekaterimi stanovskimi kolegi in več kot 1200 kranjskimi najemniki naj bi se s cesarsko vojsko odpravil v Francijo. Služil je kot polkovnik v regimentu Niklasa Lodrona. Umrli je, ko ga je v bitki pri Treffnu blizu Kochersberga pri Strassburgu v Porenju zadela francoska krogla.

Glede njegovega značaja je znano sledeče. Zapustil je ženo, otroke in posestvo ter se napotil avanturam naproti. In bil znan kot nekdo, ki je nemoteno razsipaval, podpisoval zadolžnice, da je lahko poplačal dolgove, ki si jih je nakopal s kartanjem in kockanjem.

Pa vendar je izstopal iz takratnega povprečja, saj je bil za razliko od drugih široko razgledan plemič kranjske dežele. V njegovi knjižnici so namreč komisarji našeli kar 110 knjig, kar je v takratnih razmerah, ko v marsikaterem dvorcu ni bilo nobene knjige, pomenilo pravo razkošje.

Gospodstvo gradu Krupa

V urbarju Krupe (od 1690 do 1699) in nekaj poznejših zapisih piše nekaj zanimivosti. Problem lastne neposredne in stalne oskrbe so rešili s štirimi dominikalnimi kmetijami iz Zorencev.

Vpogled dobimo tudi v tamkajšnje gorsko pravo. Krupa je bil namreč gorski gospod v goricah nad Ručetno vasjo, Osojnikom, Kamnico, Radovico in Knežino. Vinogorski zbori so bili jeseni pred ali po trgatvi. Udeležba je bila obvezna za vse, ki so tam imeli svoje vinograde. Običajna je bila prisotnost predstavnika gosposke (perkobrigkeit) in pooblaščenca gorskega gospoda gornika (perkmeister). Nastopal je kot tožilec in pazil na vzdrževanje poti, plodov, začetek trgatve terpodobno. Sodeloval je pri sklepanju kupoprodajnih pogodb in testamentov, izvrševal je sklepe gorskih gospodov ter nadziral oddajo mošta. Izvolil ga je vinogorski zbor, plačo pa je dobival v obliki deleža pri globah in pa tudi pri gorščini. Zbor je vodil sodnik z dvanajstimi predsedniki, po navadi izbranih iz vrst krupskih kmetov. Domneva se, da so te funkcije bile celo dosmrtno. Nenavadno pa je tudi, da razsodbe v sporih vinskogorskih zadev niso bili vselej v prid gorskemu gospodu.

Konec zgodbe gradu Krupa

Grad je od druge polovice 19. stoletja, še zlasti po tem, ko so se iz njega izselili državni uradi, začel izgubljati svoj pomen. Leta 1904 sta ga za 340.000 goldinarjev kupila Danijel Mlakar iz Metlike in Julij Macele iz Gradca, s čimer pa je prešel v neplemiške roke. Njegov zadnji lastnik je bil Josip Zurc, trgovec iz Semiča, ki ga je posedoval do konca zadnje svetovne vojne. Poletni 1942 so ga partizani požgali, saj so v njem videli "ponižujočo in mukotržno preteklost".

Viri pravijo, da naj bi gorel dva tedna. Z njim pa je pogorel dobršni del grajskega arhiva. Na srečo so del le-tega pred 2. svetovno vojno prepeljali v Ljubljano. Tam ga zdaj hrani Arhiv R. Slovenije. Grajsko zidovje je delno še leta po vojni segalo do svoje prvotne višine. Dolgo so bili v stenah ohranjeni tudi stari kamniti okenski okviri. Vse dokler niso domačini zidovje podrli in uporabili kot gradbeni material. Pri tem so minirali in razstrelili tudi bližnjo cerkvico sv. Ane, kjer so bili shranjeni renesančni nagrobniki Purstallov. Ti so zdaj vzdani v lopi Martinove cerkve v Metliki. Dve iz gradu izvirajoči heraldični plošči pa hrani tukajšnji Belokranjski muzej Metlika.

Vse, kar je danes ostalo od gradu Krupa, je pokopališče in nekaj očiščenih temeljev. V bližini nekdanjega gradu pa stojijo le še ruševine nekdanje kašče.

Grad Krupa in Semič

Grad Krupa je bil upravno središče, zaradi česa je Semič padel pod njegovo gospodstvo.

Grad je doživel vrhunec razvoja v prvi polovici 19. stoletja. V njem je bil od leta 1816 do leta 1850 sedež okrajne gosposke za celo Belo krajino in s tem cesarsko okrajno sodišče. Z letom 1850 pa so ga preselili v Črnomelj in Metliko.

V začetku 18. stoletja je h krupski graščini spadalo 97 gospostev, raztresenih po vsej Beli krajini.

Zadnji lastniki, družina Zorc, so Narodnemu muzeju predali obsežno gradivo. Posebno dragoceni so urbarji graščine Krupa, Pobrežje in Pustega Gradca. Hčerka Vida pa je muzeju poklonila tudi nekaj grajskega pohištva

Introduction

In this seminar paper I will focus on one of the legacies listed in the Register of cultural heritage of Slovenia. Castle of Krupa.

Not much remains of the castle, which according to sources was built in the 14th century. However, it is worth researching and mentioning, as it was one of the most beautiful castles of White Carniola.

And had quite some impact on the society of that time.

General about castles

Castles are a type of building surrounded by a curtain wall. In principle, they are considered to have been privately owned by a lord or noble.

They differ from a palace, which is not fortified and from a fortress, which was not always a residence for royalty or nobility.

Although their military origins are often emphasised in castle studies, the structures also served as centres of administration and symbols of power. Urban castles were used to control the local populace and important travel routes, and rural castles were often situated near features that were integral to life in the community, such as mills, fertile land, or a water source.

Nobles built castles to control the area surrounding them, and were both offensive and defence structures.

Early European-style castles originate in 9th and 10th century. Many were originally built from earth and timber and were later replaced by stone. They exploited natural defences, and didn't have features such as towers and arrowslits. A specific approach to castle defence emerged in late 12th and early 13th century.

When gunpowder was introduced, castles slowly became uncomfortable and undesirable places to live, because of the new techniques to deal with improved cannon fire. So that led in declined interest in castles.

Krupa castle

Krupa Castle was described by Valvasor as a magnificent pentagonal building that had solid walls and at the corners four mighty towers and a large and high tower inside the design. It stood on the edge of the place of the same name, in the bend of the river of the same name. It was also secured with a defensive moat. It proved itself several times and bravely repulsed the Turkish attacks. Regarding the building itself, we can also mention that all tracts were single-storey. The sources also mention a detail that the entire building, despite the uneven terrain, was more or less uniform in height. Of the whole image, only the mighty round central tower stood out, which we have already mentioned. It is also written that the northern and north-western tracts had basements, and the western one also had a pier.

A wooden bridge led to the entrance through the canal.

In the first half of the 18th century, the design of the castle was thoroughly rebuilt. It became more quadrangular in shape, and the mighty middle tower disappeared. The courtyard was equipped with storey arcades. It is interesting to note that in the right foot, in the bend of the old road towards Graz, there is a fortified dungeon in the basement, and a 1.5-kilometer-long underground tunnel to Log with an exit in the deep expensive Bezgovica. As it is stated in an extensive discussion written by the historian Ivan Simonič.

It is also worth mentioning that at the time of Protestantism, the chapel of St. John the Baptist was arranged in one of the castle towers in the castle. Thus, during the Protestant period, the castle offered hospitality to Slovene and Croatian preachers. They performed worship in the mentioned chapel.

Ownership

The castle was first mentioned in 1427, as castrum Cruppa. However, according to some, it dates back to at least the 14th century. Valvasor states that the castle was then owned by Anna Countess of Ortenburg, b. Countess of Krupa, founder of the Augustinian monastery in Ljubljana. The castle has changed quite a few owners over the centuries. The most important landowners, however, are said to have been the Purgstalls, who held the lordship of Krupa for more than two centuries.

The Purgstalls got the lordship by marriage. When Magareta, the heiress of the owner of Krupa and Celje's chief Andrej Hohenwarter, who died in 1483, married Moritz Purstall.

Among them is the prudent Karl Vajkard, who died in 1672 and who liked to test his virtues on the battlefield and therefore aroused Valvasor's admiration. He took part in many battles with the Turks and achieved the honor of an ancestor. Together with some colleagues and more than 1,200 Carniolan tenants, he was supposed to go to France with the imperial army. He served as a colonel in the regiment of Niklas Lodron. He died when he was hit by a French bullet at the Battle of Treffen near Kochersberg near Strasbourg in the Rhineland.

Regarding his character, we can say the following.

He left his wife, children and estate and set out on his adventures. And he was known as someone who smoothly squandered, signed promissory notes so he could pay off the debts he had amassed by quartering and gambling.

And yet he stood out from the then average. Unlike others, he was a widely regarded nobleman of the land of Carniola. In his library, the commissioners listed as many as 110 books, which was a real luxury in times when there were many mansions didn't have even a single book.

Krupa's lordship

Documents of Krupa from 1690-1699 and some later records tell some interesting facts. For example, they solved the problem of their own direct and permanent supply with four domicile farms from Zorenci. We also get an insight into the local mountain law.

Namely, Krupa was a mountain lord in the hills above Ručetna vas, Osojnik, Kamnica, Radovica and Knežina. Vineyard choirs were in autumn before or after the harvest. Attendance was mandatory for all who had their vineyards there. The usual presence was a representative of the perkobrigkeit, and the commissioner of the mountain lord, the mountaineer-perkmeister. He acted as a prosecutor and took care of the maintenance of paths, fences, the beginning of the harvest and other similar choirs. He participated in the conclusion of sales contracts and wills, enforced the decisions of the mountain lords, and supervised the delivery of the must. He was elected by the winegrowers' assembly and received his salary in the form of a share in fines, as well as in the mountain tax. The assembly was presided over by a judge with twelve jurors, usually chosen from the ranks of large farmers. It is assumed that these functions were even lifelong. It is also strange, however, that the rulings in the disputes of wine-growing matters were not always in favor of the lord of the mountain.

The end of Krupa Castle

The castle began to lose its significance from the second half of the 19th century, especially after the state offices moved out of it.

In 1904, it was bought by Danijel Mlakar from Metlika and Julij Macele from Graz for 340,000 goldinars. With this, however, he passed into non-noble hands. Its last owner was Josip Zurc, a merchant from Semič, who owned it until the end of the last world war. In the summer of 1942, to our great regret, it was burnt down by partisans, as they saw in it a “humiliating and torturous past”.

Sources say it was supposed to burn for two weeks. With it, a good part of the castle archives burned down. Fortunately, part of it, 53 meters, was transported to Ljubljana before the war. It is now kept there by the Archives of the Republic of Slovenia.

The castle walls partially reached their original height in the years after the war. Old stone window frames have also been preserved in the walls for a long time.

Until the locals tore down the walls and used them as building material.

In doing so, they also mined and blew up the nearby church of St. Anne. Where the Renaissance Purgstall's tombstones were stored. These are now built into the shed of Martin's Church in Metlika. Two heraldic plates originating from the castle are kept in the local Bela krajina museum.

All we can see today from Krupa Castle is the cemetery and some cleaned foundations. In the vicinity of the former castle are only the ruins of a former granary.

Krupa and Semič

As already mentioned in part, Krupa Castle was the administrative center. With this in mind, it is worth mentioning that Semič thus fell under his lordship.

The castle experienced its peak of development in the first half of the 19th century. From 1816 to 1850, it was the seat of the county lordship for the whole of Bela krajina, with the imperial district court in mind. In 1850 he was moved to Črnomelj and Metlika.

At the beginning of the 18th century, the Krupa manor included 97 manors scattered throughout Bela krajina.

The last owners, the Zorc family, handed over extensive material to the National Museum. The land registers of the Krupa, Pobrežje and Pusti Gradec manors are especially valuable. Vida, daughter of the family, donated some castle furniture to the museum.

II. Del

AirBnB doživetja

Uvod

Na začetku naj na kratko povzamem nekaj temeljnih osebnih idej. Te so namreč podlaga za »nov turistični produkt«.

Stremimo k temu, da se neprestano izboljšujemo in nadgrajujemo. Zdi se, da je vedno nekaj, kar mislimo, da bi bilo potrebno izpopolniti. Kaj pa, če je vse popolno že takšno, kot je? V tem trenutku. Kaj če ni potrebno, da se karkoli spremeni? Če je že sedaj zanimivo? In polno vsebine? Če na koncu dneva ni pomembno nič drugega kot to, da smo. Da odpremo svoje roke in preprosto ponudimo to, kar imamo. Brez kančka dvoma verjamem, da je najboljše, kar lahko damo, to, kar smo. Da sprejmemo nekoga. Dobrodošlo in brez pričakovanj. Samo zato, da damo to, kar imamo. Sebe. Brez cene. Brez stroškov. Brez kalkulacij. Vse to naj bo manj pomemben faktor.

Povejte mi, kdo od nas se ne počuti odlično v bližini sočloveka, ki je z njim iskren in ljubeč. Brez sodbe, brez cene. Odprtega srca.

Zdi se mi, da so teme razprav vedno stvari, ki niti niso tako pomembne. Kdaj, s kom, koga, česa ... Seveda je tudi o vsem tem potrebno govoriti, saj je to del našega življenja, vendar kako polnejše bi bilo doživetje, če bi bilo to pomaknjeno v ozadje.

Osebna izkušnja

V nam vsem znani knjigi Svetem pismu je med drugimi zapisana tudi zelo zanimiva Prilika o talentih. Zgodba govori o gospodarju, ki je ob svojem odhodu s posesti svojim trem hlapcem zaupal v varstvo talente. Enemu pet, drugemu dva ter tretjemu samo enega. Prva dva sta se izkazala za zelo podjetna in podvojila zaupano vsoto denarja. Tretji pa se je zbal, da bo morebiti izgubil še tega enega in ga zakopal.

Prilika ima zanimivo sporočilo. Ko mislimo, da imamo in tega iz strahu ne delimo z drugimi, bomo na izgubi. Pa ne samo sami, ampak tudi okolica, ki bi jo lahko bogatili.

Zaradi tega sem se odločila da ustvarim račun na Couchsurfingu, brezplačni spletni strani namenjeni popotnikom. Namen je ponuditi ali poiskati brezplačno prenočišče med potovanjem. Verifikacija profila stane okoli 50 evrov in je enkratni strošek. Vsako gostitev se po koncu opravi z obeh strani, s tem pa postane javno vidna, tisti, ki gosti ter tisti, ki je v gosteh napišeta izkušnjo ter jo javno delita.

Leta 2018 sem gostila prvi par. Bila sem presenečena, da me je sploh kdo našel. Zdelo se mi je, da je Bela krajina preveč oddaljena in nezanimiva, da bi me sploh kdo zaprosil za nočitev. Ne bi se mogla bolj motiti. Tekom obdobja naslednjega leta in pol sem prošnje morala začeti zavračati. Z vsakim novim nepoznanim gostom je bil prisoten nek strah, vendar se je kmalu po prihodu razblinil. Kljub temu, da sem v svojo hišo, kjer živim sama, sprejemala neznance, marsikdaj samo fante, do sedaj nimam neprijetne izkušnje. Ravno nasprotno, najbolj spontana, polna doživetja sem preživela ravno s temi ljudmi.

Program Turistični vodnik turističnega območja Bela krajina sofinancirajo Občine Črnomelj, Metlika in Semič.

Nekateri med njimi so na ta način prepotovali ogromno kilometrov in spoznali pravo goro ljudi. Vsem je bila skupna hvaležnost in želja po doživetju kraja takšnega, kot je in ne umetno ustvarjene turistične lokacije, ampak surove stvari, kot so sedaj za nas, domačine. Kadar so mi okoliščine dopuščale, sem svoje goste vzela s seboj, ko smo se dobili s prijatelji na pijači ali pa smo šli na kakšen sprehod. Niso bili tujci, ki bi jim nudila storitev prenočitve, bili so prijatelji, s katerimi sem z veseljem preživljala svoj čas. Verjamem da ljudje dajo to, kar v njih vidiš. Ljudje hočejo biti »dobri«. Zato to tudi pričakujem in iščem. In to tudi vedno dobim. Kot je rekel Edward: »Kadar se odločam, ali me bo strah ljudi ali pa jim bom zaupal, vedno izbiram slednje. In do sedaj se nisem zmotil.« In to me spremlja. Podobno pravi tudi Hamid, ki ima na svojem profilu že 471 referenc: »Če ljubiš življenje, te bo življenje ljubilo nazaj.«

»Klasično« turistično vodenje

Tole ne bo najbolj priljubljena izjava, toda v življenju še nisem bila na organiziranem izletu, s turističnim vodnikom, ki bi dodal neko bogato vrednost v moje življenje. Kopica dolgočasnih podatkov, ki si jih nisem zapomnila dlje kot dve minuti za tem, ko sem jih slišala. Hitenje skozi različne zanimivosti, v katerih nisem videla pravega pomena. Preprosto sem jih doživljala kot prazne. In iskreno, samo čakala sem, kdaj bom končno imela čas, da se v miru usedem in uživam.

Kar sem si zapomnila, so bili ljudje, smeh in dobra volja. Čas, ko sem lahko uživala v razgledih. Mirno in tiho. V prijetni družbi.

Jaz, ti; nov turistični produkt

AirBnB ustvarja možnosti za mnoga doživetja. Na njemu se imajo možnost oglaševati vsi, ki ne ponujajo klasičnih turističnih produktov, a nudijo neko zanimivo doživetje. Prav tako tu oglaševana doživetja niso namenjena večjim skupinam. S tem pa tu vidim zanimivo priložnost za raznoliko ponudbo stvari, ki jih že tako počnemo, s tem pa možnost vključitve turistov. Vse kar mogoče že tako počnemo, od kuhanja, telovadbe, pohodov, interesnih dejavnosti, druženja ...

Kako se to veže na že napisano?

Popotniki iščejo nekaj, s čimer se lahko povežejo in začutijo kraj ter ljudi. Pri tem pa jih nekaj dodatnih kilometrov, ki jih bodo pri tem naredili, ne bo motilo. Razlog, zakaj sem na koncu že zavračala prošnje na Couchsurfingu, je zato, ker sem imela dobre reference. Tisti, ki so iskali prenočišče, niso iskali v radiju fiksne lokacije, temveč na podlagi dobrih referenc. Veliko jih je naredilo konkreten ovinek, da so se ustavili pri meni. Slovenija sama po sebi je majhna. To, da se nahajamo v Beli krajini, je »omejitev« zgolj v naših predstavah glede tega, da smo »odmaknjeni«.

Dobre reference pa so posledice tega, da so se ljudje dobro počutili, ko so bili pri meni. Pri meni pa so se dobro počutili, ker sem jih sprejela kot prijatelje in ne kot »stranke«. Ne kot nekoga, ki bi ga morala obravnavati »profesionalno«. Preprosto sem bila domača. To se ni spremenilo tudi, ko sem začela oddajati sobo prek AirBnBja. Čeprav to, kar ponujam, res ne dosega kriterijev sodobnega bivanja, je bila povratna informacija zelo pozitivna. Na žalost zaradi trenutne situacije vse skupaj malo stoji. Vendar verjamem, da se bodo stvari razvijale naprej, ko se omejitve in strah sprostijo in umaknejo.

Razlog, zakaj sem se odločila opraviti licenco za lokalnega turističnega vidika, je preprosto zaradi povpraševanja. Ne s strani večjih organiziranih izletov, temveč pisane množice popotnikov, željnih izkušnje našega kraja. Odnesti s sabo bogato izkušnjo. Nekaj, kar se jih bo dotaknilo in zaznamovalo. Jesti za domačo mizo. Spoznati domače ljudi. Pri vsem tem pa je cena sekundarnega pomena. Dobrodošlo pa je seveda, da damo več, kot se pričakuje. Od srca.

Osebi vodič

Predstavljaš si, da se odločiš za pot. In si za destinacijo po dolgem raziskovanju izbereš čudovito zeleno pokrajino. Tvoj cilj je Bela krajina. O njej veš samo to, kar si prebral na internetu. Mogoče imaš tudi nekaj priporočil. Ker pa ti je dežela popolnoma tuja, v resnici ne veš, kaj pričakovati. Niti ne veš točno, s čim vse si boš zapolnil čas, ki ga boš preživel v tej pokrajini. Priporočil imaš nekaj, vendar ne veliko.

Potem pa med raziskovanjem naletiš na zelo zanimivo ponudbo. Ugotoviš namreč, da imaš možnost v tej pokrajini spoznati domačina, ki bo s tabo preživel čas. Ti pokazal, kam vse zahajajo domačini, kako živijo, te spoznal z drugimi lokalnimi ljudmi, ti razkazal vse čare tukajšnjega življenja. Tvoja negotovost, kako se boš znašel ter kaj boš počel v tujem kraju, izgine.

Ta oseba pa ti tudi omogoči tudi pogled v njeno osebno življenje, tako da se počutiš, kot da si že pred odhodom v ta novi kraj, spoznal prijatelja. In tako sploh več nimaš občutka, da odhajaš na »tuje«, ampak se ti bolj dozdeva, da greš na obisk k prijatelju, s katerim te čaka čudovit oddih.

Skupaj pregledata, kaj vse si želiš izkusiti. Bela krajina se izkaže za zelo spokojen, zelen kraj. Toliko čudovitih naravnih znamenitosti boš lahko doživel. Videl boš čudovite vode, v katerih se boš tudi osvežil v poletni vročini. Skozi oči zgodovine boš okusil, kaj vse je že dogajalo v tej mali deželici. V bistvu si tako zelo presenečen, da ne glede na to, kako odmaknjena se ti je zdela, je obenem bolj sodobna, kot si pričakoval.

Kaj šele vse kulinarične dobrote, ki te čakajo. Tvoj novi prijatelj iz tega kraja res veliko ve o tukajšnjih dobrotah. Še dobro, da sta se našla. Še sreča, da sam nisi rabil preživeti nekaj ur za računalnikom in si sestavljati vse možne destinacije ter aktivnosti za svoj dopust. Ker si se odločil za svojega osebnega vodnika skozi kraj, sta z njegovo pomočjo skupaj sestavila grob seznam vsega, kar ti je zadišalo. In ker vajin dogovor ni bil končen, si imel svobodo in sta se lahko sproti dogovarjala o poteku tvojega dopusta. Ker se ti iskreno danes ni ljubilo na tisti dolg pohod, o katerem si sanjaril še en mesec nazaj. Veliko bolj ti je ustrezalo lahkotno poležavanje na terasi ob tej čudoviti zeleni reki.

Grad Krupa/ Castle Krupa: v Valvasorjevi Topographia Ducatus Carnioliae modernae (iz leta 1679)

Pridobljeno /4.7.2020/ s spletne strani /https://sl.wikipedia.org/wiki/Grad_Krupa/

Fotografija Gradu Krupa 20. stoletje/ Krupa castle 20. century:

Pridobljeno /4.7.2020/ s spletne strani /<https://www.misterion.si/razvaline-gradu-krupa.html/>

Viri

Knjige:

Jakič, Ivan. Vsi slovenski gradovi. Ljubljana: DZS, 1997.

Smole, Majda. Graščine na nekdanjem Kranjskem. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1982.

Stopar, Ivan. Zbirka Grajske stavbe. Ljubljana: Založba Viharnik, 2004.

Stoper, Ivan. Za grajskimi zidovi. Ljubljana: Založba Viharnik, 2007.

Mohar, Rozika. Semič v obdobju narodnega prebujanja. Semič: Grafika Bucik, 2002.

Dular, Jože. Semič v Beli krajini. Semič: Iskra, tovarna kondenzatorjev v Semiču, 1971.
